

ประเมินการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตของ
มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

**An Evaluation of Teaching and Learning Management in the Master of Public
Administration Program in Public and Private Management
Of Hatyai University**

นิวัฒน์ สวัสดิ์แก้ว¹, ประยูร เทพนวล², เมธี ดิสวัสดิ์³ และนุรชีตา เพอแสละ^{4*}

Niwat Sawaskeaw¹, Prayoon Thepnuan², Mathee Di-sawat³ and Nurseeta Phoesalae⁴

อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยหาดใหญ่¹, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สำนักงานบัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่², อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ³, อาจารย์ประจำคณะวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยหาดใหญ่⁴

Abstract

The research purpose was to evaluate the Teaching and Learning Management in the Master of Public Administration Program in Public and Private Management of Hatyai University by using CIPP Model in four aspects i.e. 1) Context 2) Input 3) Process and 4) Product. The sample population consisted of instructors, student, graduates involved in this program , the immediate superiors of graduates and curriculum and instruction experts. The research tools were questionnaire, focus group discussion and in-depth Interview . The data were analysed by using content analysis and statistical analysis. The results of the research were as followed :

1. Context evaluation : In regard to how the objectives and structure of curriculum have evolved, the member of the sample were of the opinion that the objectives were appropriate at a moderate level and the structure were appropriate at a high level.

2. Input evaluation : In regard to how the Admission , content of each subject and resources for teaching and learning have evolved, the member of the sample were of the opinion that the admission were appropriate at a moderate level, the content of each subject were appropriate at a high level and the resource for teaching and learning were appropriate at a moderate level.

3. Process evaluation : In regard to how the organization of teaching and learning, , role of instructors and measurement and evaluation have evolved, the member of the sample were of the opinion that the organization of teaching and learning were appropriate at a moderate level, the role of instructors were appropriate at a moderate level and the measurement and evaluation were appropriate at a high level.

4. Product evaluation : In regard to how the achievement of a curriculum have evolved, the member of the sample were of the opinion that the objectives were appropriate at a moderate level.

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยหาดีใหญ่ โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model ซึ่งประเมินทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านบริบท (2) ด้านปัจจัยเบื้องต้น (3) ด้านกระบวนการ (4) ด้านผลผลิต โดยประชากรประกอบด้วย อาจารย์ นักศึกษา มหาบัณฑิต ผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิต และผู้ทรงคุณวุฒิ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม การสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาและการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การประเมินด้านบริบท พบว่า ในภาพรวมความพึงพอใจอยู่ในระดับ “มาก” โดยมีความพึงพอใจในภาพรวมของวัตถุประสงค์ของหลักสูตรในระดับ “ปานกลาง” และพึงพอใจในด้านโครงสร้างหลักสูตรในระดับ “มาก”
2. การประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น พบว่า ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับ “ปานกลาง” โดยมีความพึงพอใจด้านกระบวนการคัดเลือกนักศึกษาในระดับ “ปานกลาง” มีความพึงพอใจด้านเนื้อหารายวิชาในระดับ “มาก” และพึงพอใจในด้านทรัพยากรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในระดับ “ปานกลาง”
3. การประเมินด้านกระบวนการ พบว่า ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับ “มาก” โดยมีความพึงพอใจด้านการจัดการเรียนการสอนในระดับ “ปานกลาง” มีความพึงพอใจด้านการวัดผลในระดับ “ปานกลาง” และมีความพึงพอใจในด้านบทบาทของอาจารย์ผู้สอนในระดับ “มาก”
4. การประเมินด้านผลผลิต พบว่า ในภาพรวมความพึงพอใจในด้านความเหมาะสมของผลที่ได้รับจากการศึกษาอยู่ในระดับ “ปานกลาง”

บทนำ

การศึกษาในสาขารัฐศาสตร์นั้นได้เข้ามาสู่ประเทศไทยมาเป็นเวลานาน โดยเริ่มมาจากการที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเปลี่ยนแปลงระเบียบการปกครองบ้านเมืองครั้งใหญ่ในปี พ.ศ. 2435 ทำให้มีความต้องการผู้มีความรู้ความสามารถมาทำงานกับทางราชการมากขึ้น จากจุดนี้เองจึงทำให้การศึกษาด้านรัฐศาสตร์มีการแพร่หลายมาจนถึงทุกวันนี้

จากการแพร่หลายของการศึกษาด้านรัฐศาสตร์ทำให้หลักสูตรการศึกษาที่เกี่ยวกับรัฐศาสตร์มีอยู่ในทุกสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ทั้งในระดับปริญญาตรีและปริญญาโท โดยเฉพาะในระดับปริญญาโท ที่ได้รับความนิยมมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง อันเนื่องมาจากการสนับสนุนจากหน่วยงาน การสนับสนุนทางด้านทุนการศึกษาจากมหาวิทยาลัยและหน่วยงานต่างๆ รวมไปถึงความต้องการในการพัฒนาตนเองให้มีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ทำให้มหาวิทยาลัยต่างๆมีการเปิดหลักสูตรระดับปริญญาโทมากมายหลายสาขาเพื่อรองรับความต้องการเหล่านั้น โดยเฉพาะในพื้นที่ต่างจังหวัดที่พบว่าโดยส่วนใหญ่สนใจในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (ถ้าไรทิพย์ จรินทร์ 2552: 2) ซึ่งอาจเกิดจากการที่ในปัจจุบันได้มีการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นมากขึ้น จึงเกิดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มขึ้นมากมายในประเทศไทย (อมร รักษาสัตย์, 2547) ทำให้ในพื้นที่ต่างจังหวัดมีสัดส่วนของผู้ประกอบอาชีพรับราชการและรัฐวิสาหกิจสูงขึ้น จึงเป็นโอกาสของมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาคต่างๆทั้งรัฐและเอกชนที่จะเปิดหลักสูตรทางด้านรัฐศาสตร์เพื่อรองรับความต้องการที่เพิ่มมากขึ้น

มหาวิทยาลัยหาดีใหญ่เป็นมหาวิทยาลัยเอกชนที่ตั้งอยู่ในท้องถิ่นและเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ที่สำคัญแห่งหนึ่งของท้องถิ่น ได้เล็งเห็นความต้องการศึกษาทางด้านรัฐศาสตร์ที่เพิ่มมากขึ้น จึงตระหนักว่าจำเป็นต้องมีการขยายบทบาทและภารกิจในทางวิชาการ โดยพัฒนาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นและตามทิศทางการกระจายอำนาจของประเทศไทยในปัจจุบัน จึงดำเนินการเปิดหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน ตั้งแต่ปีการศึกษา 2553 ซึ่งมีการจัดการเรียนการสอนไปแล้วจำนวน 3 รุ่น คือ รุ่นที่ 1 รป.ม. 153 มีนักศึกษาจำนวน 10 คน รุ่นที่ 2 รป.ม. 154 มีนักศึกษาจำนวน 7 คน และรุ่นที่ 3 รป.ม.155 มีนักศึกษาจำนวน 14 คน โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการผลิตมหาบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถเชิงวิชาการและการวิจัยในการบริหารจัดการทั้งภาครัฐและภาคเอกชนอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานภาครัฐและภาคเอกชนในภาพเฉพาะและภาพรวมมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและตอบสนองความต้องการของบุคคล สังคมและประเทศชาติได้

จากจำนวนนักศึกษาที่สมัครเข้าศึกษาในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยหาดีใหญ่ทั้ง 3 รุ่นที่ผ่านมา ทำให้เห็นถึงปัญหาด้านจำนวนนักศึกษานักศึกษาที่เข้ามาศึกษาในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตมีจำนวนนักศึกษานักศึกษานักศึกษานักศึกษาที่เข้ามาศึกษาในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตมีจำนวนนักศึกษานักศึกษานักศึกษานักศึกษาที่เข้ามาศึกษาในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตนั้น น่าจะเป็นสาขาที่อยู่ในความสนใจของประชาชนในพื้นที่ รวมไปถึงการสนับสนุนจากหน่วยงานที่ให้บริการในหน่วยงานได้ไปศึกษาต่อในระดับปริญญาโทก็มีเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งจากการสำรวจงานวิจัยได้พบว่าปัจจัยที่สำคัญต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษานั้น ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยที่เป็นมหาวิทยาลัยเพื่อท้องถิ่น เป็นปัจจัยหนึ่งส่งผลให้เกิดการตัดสินใจเข้าศึกษาในระดับมาก (กิตติภณ กิตยานุรักษ์ 2552 : 84-85) ซึ่งมหาวิทยาลัยหาดีใหญ่เองก็เป็นมหาวิทยาลัยเอกชนเพื่อท้องถิ่นแห่งหนึ่งที่ได้รับการยอมรับจากประชาชนทั่วไปเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว แต่สาเหตุใดจำนวนนักศึกษาที่สมัครเข้าศึกษาในหลักสูตรนี้จึงมีจำนวนต่ำกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้เป็นจำนวนมาก

จากปัญหาเรื่องจำนวนนักศึกษาที่เข้ามาศึกษาในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยหาดีใหญ่ต่ำกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้มาตลอดระยะเวลาทั้ง 3 ปีนับตั้งแต่มีการเปิดหลักสูตร อาจส่งผลให้การดำเนินการจัดการการเรียนการสอนอาจไม่ตรงไปตามเป้าที่วางไว้ และอาจส่งผลต่อเนื่องต่อจำนวนนักศึกษาที่เข้ารับการศึกษาในรุ่นต่อไปหลังจากนี้ อีกทั้งหลังจากที่มีการเปิดหลักสูตรยังไม่มีการทำการประเมินหลักสูตรเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องในด้านต่างๆเลย ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้เกี่ยวข้องกับหลักสูตร โดยตรงจึงมีความต้องการที่จะประเมินการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยหาดีใหญ่ เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ในการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ ความเหมาะสมรวมไปถึงข้อดีและข้อเสียของหลักสูตรจากความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยหาดีใหญ่ในด้านต่างๆจากผู้เกี่ยวข้อง
2. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะและความคิดเห็นในด้านต่างๆเกี่ยวกับหลักสูตรจากผู้เกี่ยวข้อง

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

(1) ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร

(1.1) ความหมายของหลักสูตร

ความหมายของคำว่า “หลักสูตร” นั้น ได้มีผู้ทำการศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับหลักสูตรและให้คำจำกัดความไว้อย่างหลากหลาย ซึ่งจะขอยกตัวอย่างไว้พอสังเขป ดังนี้

นิตยา น้อมพรม (2549) ได้ให้ความหมายของไว้ว่า หลักสูตร หมายถึง แผนหรือแนวทางที่ผู้ปฏิบัติ (ครู อาจารย์) ใช้เป็นเครื่องมือการดำเนินกิจกรรม การเรียนการสอนต่อผู้เรียน (นักเรียน นักศึกษา) ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้

บุษราคัม ทองเพชร และคณะ (2554) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง สิ่งที่กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมีการระบุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรรายวิชา องค์ประกอบต่างๆที่เกี่ยวกับเนื้อหาวิชา ตลอดจนการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ต่างๆให้แก่ผู้เรียน เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะสอดคล้องกับความมุ่งหมายของสถานศึกษา โดยที่ประสบการณ์ต่างๆเหล่านี้จะมีอยู่ในหรือนอกสถานศึกษาก็ได้

จากการศึกษาความหมายของคำว่าหลักสูตร สามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง แผนการจัดการการเรียนการสอนและจัดการองค์ประกอบต่างๆของหลักสูตร โดยมีจุดมุ่งหมายคือเพื่อให้ผลการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรตามที่ได้กำหนดไว้

(1.2) องค์ประกอบของหลักสูตร

ในแต่ละหลักสูตร ได้รวมองค์ประกอบหลายอย่างเข้าด้วยกัน ซึ่งมีผู้ทำการศึกษาและกล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรไว้หลายท่าน ซึ่งจะขอยกตัวอย่างพอสังเขปไว้ดังนี้

วิชัย แหวนเพชร (2530 อ้างถึงใน นิตยา น้อมพรม, 2549) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ว่า ประกอบไปด้วย

1) ความมุ่งหมาย (Curriculum Objective) เป็นวัตถุประสงค์และเป้าหมายของหลักสูตร เมื่อผู้เรียนผ่านเข้าประสบการณ์แล้วผู้เรียนจะเกิดอะไร การกำหนดความมุ่งหมายต้องให้สอดคล้องกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและคำนึงถึงการพัฒนาของตัวผู้เรียนด้วย

2) เนื้อหา (Curriculum Content) เป็นส่วนที่ได้เลือกสรรเนื้อหาสาระ ความรู้ ประสบการณ์มาจัดรวมเรียงลำดับไว้ เพื่อที่ว่าเมื่อผู้เรียนผ่านกิจกรรมต่างๆแล้วจะพัฒนาไปสู่จุดมุ่งหมายที่ได้ตั้งไว้

3) กระบวนการเรียนการสอน และการบริหาร (Method and Organization) เป็นส่วนที่ว่าด้วยการจัดกระบวนการเรียนการสอน การนำวิธีการสอนแบบต่างๆมาใช้ให้เหมาะสมกับวัยและเนื้อหา รวมทั้งการจัดและการบริหารหลักสูตรด้วย ซึ่งจะทำให้หลักสูตรใช้ได้สัมฤทธิ์ผล

4) การประเมินผล (Evaluation) หลักสูตรต้องมีการประเมินผลเพราะทำให้ทราบว่าคุณภาพของหลักสูตรนั้น ตั้งขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรนั้นๆด้วยองค์ประกอบของหลักสูตรทั้ง 4 ส่วนนี้จะต้องมีความสัมพันธ์และสอดคล้องกัน

จากการศึกษาเรื่ององค์ประกอบของหลักสูตร สามารถโดยสรุปได้ว่า หลักสูตร ประกอบไปด้วย องค์ประกอบหลายอย่างด้วยกัน โดยสามารถจำแนกองค์ประกอบของหลักสูตร ได้ 4 ประการ ได้แก่ จุดมุ่งหมาย ของหลักสูตร เนื้อหาความรู้ กระบวนการส่งมอบเนื้อหาความรู้ และ การประเมินผลการดำเนินการของหลักสูตร

(1.3) ความหมายของการประเมินหลักสูตร

ในการจัดทำหลักสูตรแล้วนำหลักสูตรใดๆมาใช้ นั้น ขั้นตอนของการประเมินหลักสูตรเป็นเรื่องที่ สำคัญเรื่องหนึ่ง เนื่องจากการประเมินหลักสูตรทำให้ผู้ประเมินได้ทราบถึงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของการ นำหลักสูตรนั้นๆ ไปใช้จริง ดังนั้นจึงมีงานวิจัยที่เกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรเกิดขึ้นมากมายและมีผู้ให้ความหมาย ของคำว่า “การประเมินหลักสูตร” ไว้หลากหลายความหมายแตกต่างกันออกไป ซึ่งจะขอยกตัวอย่างไว้พอสังเขป ดังนี้

เรณู เชื้อเมืองพาน (2550) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า การประเมินหลักสูตร หมายถึง การพิจารณา ตัดสินคุณค่าของหลักสูตร ว่าหลักสูตรที่นำมาใช้นั้นมีคุณภาพดีเพียงใด สามารถบรรลุวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมาย ของหลักสูตรหรือไม่ โดยอาศัยข้อมูลที่มีการรวบรวมและมีการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ใช้เครื่องมือที่เชื่อถือได้ และเพื่อให้การประเมินหลักสูตรมีความน่าเชื่อถือ ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาตัดสินใจในการพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพต่อไป

บุษราคม ทองเพชร และคณะ (2554) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตร คือ การพิจารณาวินิจฉัยคุณค่า ความเหมาะสมของหลักสูตร โดยมีกระบวนการหรือกระบวนการแล้วนำข้อมูลที่ได้มาตีความว่าส่วนไหนดี ส่วน ไหนเป็นจุดอ่อนเพื่อการแก้ไขปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น และการประเมินหลักสูตรเป็นสิ่งจำเป็นต่อการควบคุมและการ ประกันคุณภาพการจัดการศึกษาอีกด้วย ซึ่งการประเมินหลักสูตรจะช่วยให้ผู้บริหาร ผู้สอน ผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้อง ได้ข้อมูลสะท้อนประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานการพัฒนาหลักสูตร

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การประเมินหลักสูตร คือ กระบวนการในการพิจารณาและตรวจสอบตัดสินว่า สิ่งที่ผู้ประเมินกำลังดำเนินการพิจารณา ตรวจสอบ ตัดสินอยู่นั้นเป็นไปตามที่ควรจะเป็นหรือไม่อย่างไร โดยการ ประเมินหลักสูตรจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วนหลัก ได้แก่ การประเมินหลักสูตรเพื่อพิจารณา ตรวจสอบ ตัดสินการมี คุณค่าของหลักสูตร โดยการพิจารณาวัตถุประสงค์ของหลักสูตรว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ และส่วนที่สอง เป็น การประเมินเพื่อพิจารณา ตรวจสอบ ตัดสินว่า การดำเนินการของส่วนประกอบทุกส่วนของหลักสูตรกำลังดำเนิน ไปในทิศทางที่จะบรรลุวัตถุประสงค์นั้นๆหรือไม่ อย่างไร

(1.4) รูปแบบของการประเมินหลักสูตร

รูปแบบของการประเมินหลักสูตร เป็นกรอบแนวความคิดหรือเค้าโครงของการประเมินหลักสูตร การศึกษารูปแบบของการประเมินหลักสูตร จะทำให้มองเห็นภาพรวมทั้งหมดในการประเมินหลักสูตรในครั้งนั้น ซึ่งได้มีผู้ศึกษาและออกแบบรูปแบบของการประเมินหลักสูตรไว้หลายท่าน ในครั้งนี้จะขอกล่าวถึงรูปแบบของการ ประเมินหลักสูตรที่ใช้ในการประเมินหลักสูตรในงานวิจัยครั้งนี้ คือ รูปแบบการประเมินของ Stuffbeam (CIPP Model) ซึ่งเป็นรูปแบบการประเมินที่มีความน่าเชื่อถือและได้รับความนิยมในการประเมินหลักสูตรไว้พอสังเขป ดังนี้

Stufflebeam, Daniel L. et. Al (1971 อ้างถึงใน ชญาบุญ ศิริอินทร์, 2552) ได้กล่าวถึงรูปแบบการ

ประเมินของ Stufflebeam หรือ CIPP Model ว่า Stufflebeam ได้กล่าวว่า การประเมินผลเป็นกระบวนการจำกัด ข้อมูลที่ต้องการและทำการเก็บรวบรวมข้อมูล อันเป็นข่าวสารที่ให้ประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกต่างๆ การประเมินผลต่างกับการวัดผลทางการศึกษาตรงที่ว่า การประเมินผลจำเป็นต้องมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนก่อน ดำเนินการประเมินผล เพื่อจะได้ทราบว่าผลที่ได้นั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่

เรณู เชื้อเมืองพาน (2550) ได้กล่าวว่า แนวคิดของ Stufflebeam มีลักษณะที่จะแบ่งแยกบทบาทของ การทำงานระหว่างฝ่ายประเมินกับฝ่ายบริหารออกจากกันอย่างเด่นชัด กล่าวคือฝ่ายประเมินมีหน้าที่ระบุ จัดหา และ นำเสนอสารสนเทศให้กับฝ่ายบริหาร ส่วนฝ่ายบริหารมีหน้าที่เรียกหาและนำผลการประเมินนั้น ไปใช้ประกอบการ ตัดสินใจเพื่อดำเนินกิจกรรมใดๆที่เกี่ยวข้องตามควรแก่กรณี

จากหลักการดังกล่าว Stufflebeam ได้สร้างแบบจำลอง CIPP Model ขึ้นเพื่อช่วยสรุป ในการ ตัดสินใจหาทางเลือกที่ดีในการดำเนินงานในด้านต่างๆ โดยเฉพาะหลักสูตรที่ใช้ในสถานศึกษา มีการวางกฎเกณฑ์ การประเมินไว้ 4 ด้าน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการประเมิน โดยผู้ทำการประเมินสามารถปรับรายละเอียดในแต่ละ กระบวนการได้ตามความเหมาะสมในการประเมินนั้นๆ แนวทางทั้ง 4 ขั้นตอน ได้แก่

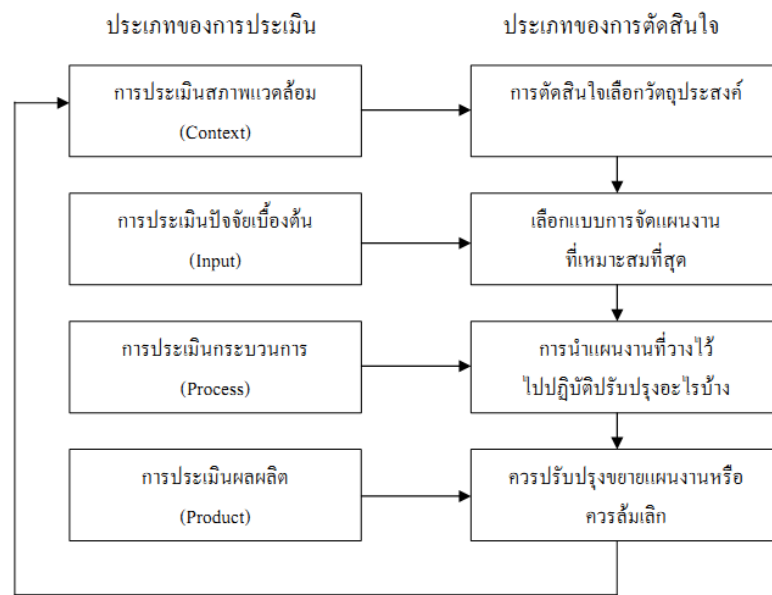
1) การประเมินบริบท (Context Evaluation) คือ การประเมินส่วนที่เป็นจุดมุ่งหมายของหลักสูตร จุดมุ่งหมาย นี้ควรเป็นจุดมุ่งหมายทั่วไป จุดมุ่งหมายเฉพาะ โครงสร้างหลักสูตร วัตถุประสงค์หลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร การประเมินในด้านนี้สามารถสอบถามจากผู้สร้างหลักสูตรและผู้นำหลักสูตร

2) การประเมินปัจจัยสนับสนุน (Input Evaluation) คือ การประเมินปัจจัยต่างๆที่ใช้ในการดำเนินงาน ได้แก่ อาจารย์ผู้สอน ผู้เรียน อุปกรณ์การเรียน ตำรา สถานที่เรียน งบประมาณ สภาพแวดล้อมที่มีต่อผู้เรียน

3) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) คือ การประเมินการดำเนินการสอน จัดกิจกรรม และ ประสบการณ์ต่างๆ การวัดและประเมินผลมีการประเมินอยู่ 3 แนวทาง คือ ก่อนดำเนินการ ขณะปฏิบัติ และจบ กระบวนการเพื่อพิจารณาความเหมาะสมและดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของ หลักสูตร

4) การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรว่าผลผลิต หมายถึง ผู้เรียนที่จบการศึกษาออกไปสามารถนำความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ที่ศึกษาไปใช้ในการดำรงชีวิตเพื่อหวังผล ย้อนกลับในการนำมาปรับปรุงกระบวนการทั้งหมดที่ได้ทำไว้แล้ว

แนวคิดและเป้าหมายของการประเมินตามที่ Stufflebeam ได้เสนอมาแล้วนั้น เพื่อประโยชน์ต่อการ ตัดสินใจในการดำเนินงานโครงการแต่ละประเภท จะเห็นได้ชัดว่าการประเมินแต่ละประเภทดังกล่าวจะต้อง เอื้ออำนวยต่อการนำไปตัดสินใจ ดังรูปแบบความสัมพันธ์ต่อไปนี้

ภาพที่ 2-4 : แสดงรูปแบบการประเมินตามแบบจำลอง CIPP Model

ที่มา : (ชญาบุญศิริอินทร์ , 2552)

(2) รายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยหาดีใหญ่

ชื่อหลักสูตร

ภาษาไทย : รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

ภาษาอังกฤษ : Master of Public Administration Program in Public and Private Management

ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ชื่อเต็ม (ไทย) : รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการภาครัฐและเอกชน)

ชื่อย่อ (ไทย) : รป.ม. (การจัดการภาครัฐและภาคเอกชน)

ชื่อเต็ม (อังกฤษ) : Master of Public Administration (Public and Private Management)

ชื่อย่อ (อังกฤษ) : M.P.A. (Public and Private Management)

จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร : 42 หน่วยกิต

รูปแบบหลักสูตร : หลักสูตรระดับปริญญาโท ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552

ภาษาที่ใช้ : ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

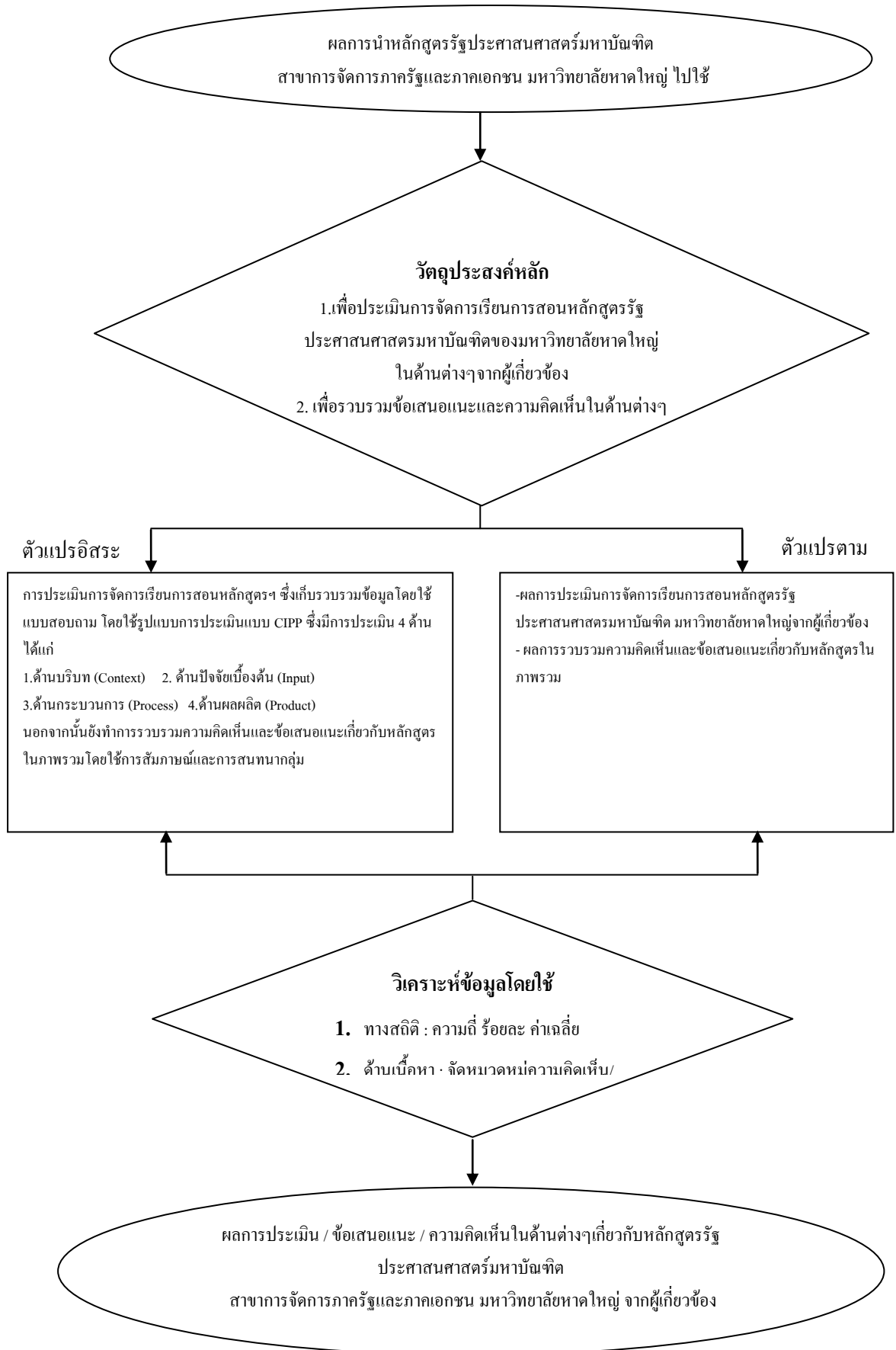
การรับเข้าศึกษา : รับเฉพาะนักศึกษาไทย

ความร่วมมือกับสถาบันอื่น : เป็นหลักสูตรเฉพาะของสถาบันที่จัดการเรียนการสอนโดยตรง

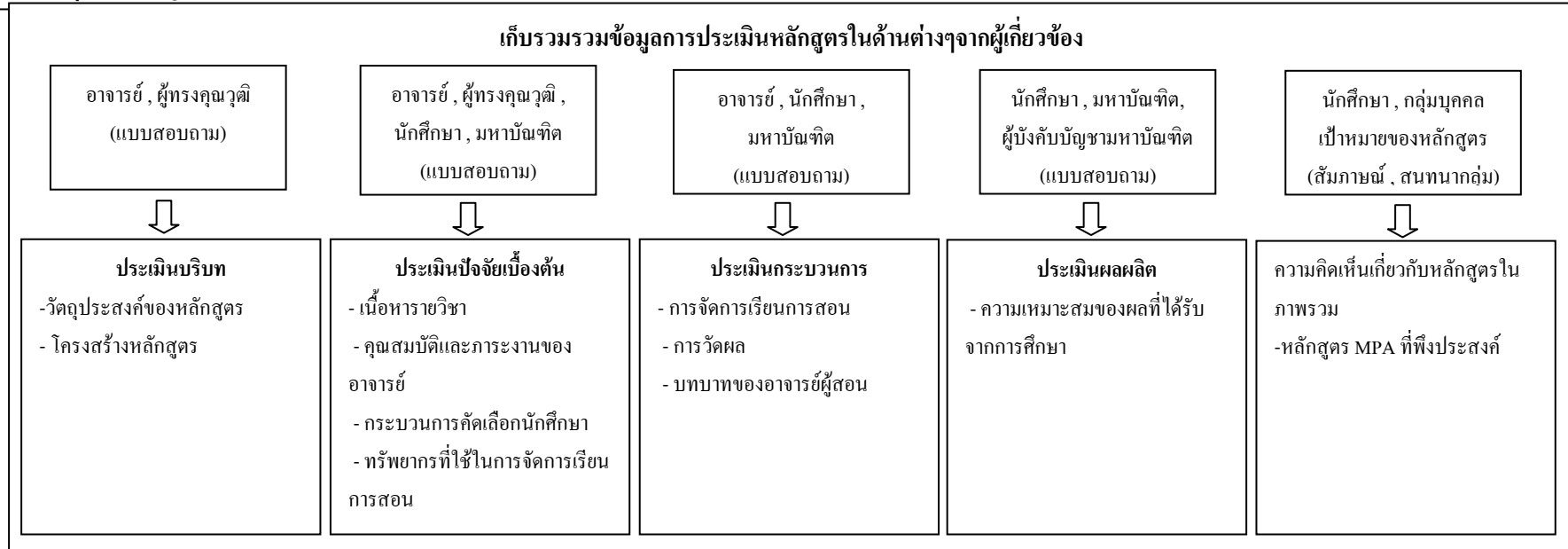
การให้ปริญญาแก่ผู้สำเร็จการศึกษา : ให้ปริญญาเพียงสาขาวิชาเดียว

เป้าหมายของหลักสูตร

มุ่งผลิตมหาบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถเชิงวิชาการและการวิจัยในการบริหารจัดการทั้งภาครัฐและภาคเอกชนอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานภาครัฐและภาคเอกชนในภาพเฉพาะและภาพรวม มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และสนองความต้องการของบุคคล สังคมและประเทศชาติได้

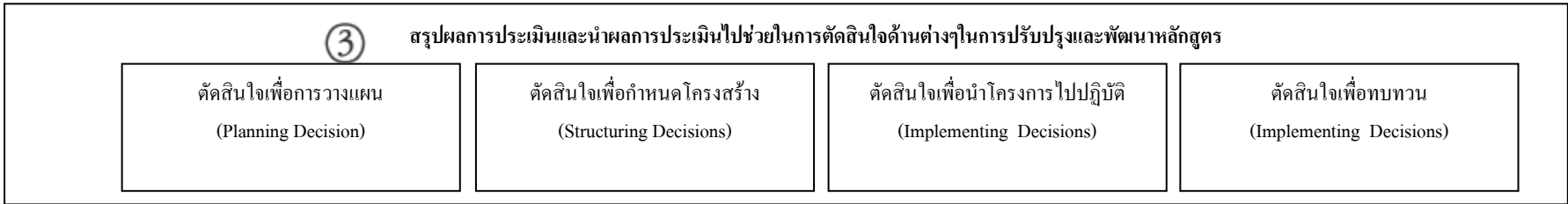

② วิเคราะห์ผลการประเมิน โดยใช้

- 1) การวิเคราะห์ทางสถิติได้แก่ หาค่าความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย
- 2) การวิเคราะห์เนื้อหา ใช้การจัดหมวดหมู่ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นแล้วจึงนำเสนอข้อมูลตามหมวดหมู่ทั้งหมดตามลำดับความถี่

แผนภาพที่ 2 แสดงกรอบแนวคิดที่ใช้ในการประเมินการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยหาดีใหญ่ (2)

การอภิปรายผล

ผลที่ได้จากการประเมินหลักสูตรตามแนวคิดของ CIPP Model ทั้ง 4 ด้าน สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ด้านบริบท (Context Evaluation : C)

ในด้านบริบทจะทำการประเมิน 2 ส่วน ได้แก่ ด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และด้านโครงสร้างหลักสูตร ผลการประเมินพบว่า ผู้ประเมินมีความพึงพอใจในภาพรวมของด้านบริบทของหลักสูตรในระดับ “มาก” เมื่อจำแนกแต่ละส่วนพบว่า มีความพึงพอใจในภาพรวมของวัตถุประสงค์ของหลักสูตรในระดับ “ปานกลาง” และพึงพอใจในด้านโครงสร้างหลักสูตรในระดับ “มาก”

2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation)

ในด้านปัจจัยเบื้องต้นจะทำการประเมิน 3 ส่วน ได้แก่ ด้านกระบวนการคัดเลือกนักศึกษา เนื้อหารายวิชา และทรัพยากรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ผลการประเมินพบว่า ผู้ประเมินมีความพึงพอใจในภาพรวมของด้านปัจจัยเบื้องต้นในระดับ “ปานกลาง” เมื่อจำแนกแต่ละส่วนพบว่า มีความพึงพอใจด้านกระบวนการคัดเลือกนักศึกษาในระดับ “ปานกลาง” มีความพึงพอใจด้านเนื้อหาวิชาในระดับ “มาก” และพึงพอใจในด้านทรัพยากรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในระดับ “ปานกลาง”

3. ด้านกระบวนการ (Process Evaluation)

ในด้านกระบวนการจะทำการประเมิน 3 ส่วน ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผล และด้านบทบาทของอาจารย์ผู้สอน ผลการประเมินพบว่า ผู้ประเมินมีความพึงพอใจในภาพรวมของกระบวนการในระดับ “มาก” เมื่อจำแนกแต่ละส่วนพบว่า มีความพึงพอใจด้านการจัดการเรียนการสอนในระดับ “ปานกลาง” มีความพึงพอใจด้านการวัดผลในระดับ “ปานกลาง” และมีความพึงพอใจในด้านบทบาทของอาจารย์ผู้สอนในระดับ “มาก”

4. ด้านผลผลิต (Process Evaluation)

ในด้านผลผลิตจะทำการประเมินความเหมาะสมของผลที่ได้รับจากการศึกษาโดยจำแนกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ด้านคุณภาพของมหาบัณฑิต ด้านความสามารถทางวิชาการตามสาขาที่เรียน และด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ ผลการประเมินพบว่า ผู้ประเมินมีความพึงพอใจในด้านความเหมาะสมของผลที่ได้รับจากการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับ “ปานกลาง” เมื่อจำแนกแต่ละส่วนพบว่า มีความพึงพอใจในด้านคุณภาพของมหาบัณฑิตในระดับ “ปานกลาง” มีความพึงพอใจด้านความสามารถทางวิชาการตามสาขาเรียนในระดับ “ปานกลาง” และมีความพึงพอใจด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพในระดับ “มาก”

เอกสารอ้างอิง

กิตติภณ กิตยานุรักษ์. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อหลักสูตรสาขาวิชารัฐประศาสน

ศาสตร์ของนักศึกษาหลักสูตรสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.

กำไรทิพย์ จรินทร์. (2552). การประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต วิทยาลัยเฉลิมกาญจนา.

วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- ชญาคุณม์ สิริอินทร์. (2552). การประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ. วิทยาลัยศึกษาศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- นิตยา น้อมพรม. (2549). การประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะบริหารธุรกิจและการจัดการ, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- บุษราคัม ทองเพชร และ คณะ. (2554). รูปแบบการประเมินหลักสูตรแบบ ERPAI, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- เรณู เชื้อเมืองพาน. (2550). การประเมินหลักสูตร MBA คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ พ.ศ. 2545 (ฉบับปรับปรุง) ตามความคิดเห็นผู้เกี่ยวข้อง. การศึกษาอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- วิชัย แหวนเพชร. (2530). เทคนิคและวิธีการสอนอุตสาหกรรมศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะวิชาอุตสาหกรรมศึกษา วิทยาลัยครูพระนคร.
- อมร รักษาสัตย์. (2538). การกระจายอำนาจที่ผิดซ้ำซากของมหาไทยและนักการเมือง. วารสารสุโขทัยธรรมมาธิราช, ปีที่ 8 (ฉบับที่ 2 พฤษภาคม – สิงหาคม 2538), หน้า 21.
- Stufflebeam, Daniel L. et. Al. Education Evaluation and Decision Making. Itasca, Illinois : Peacock Publisher Inc., 1971.